

Як захисти майнові права? Договір про розподіл спадкового майна

Питання спадщини - Мова про розподіл спадщини йде тоді, коли це стосується виникнення права на спадкування декількох спадкоємців, і коли до складу спадкового майна входить декілька видів майна.

Отже, якщо спадкодавець не розподілив заповітом майно між спадкоємцями, виникає право спадкування за законом. Відповідно до статті 1278 Цивільного кодексу України частки кожного спадкоємця у спадщині є рівними. Якщо ж спадкоємці дійшли згоди між собою щодо поділу спадкового майна, кожен із спадкоємців має права на виділ його частки в натурі шляхом укладання договору про поділ спадкового майна.

Наприклад, спадкоємцями після померлої особи є його дружина та дочка. До складу спадкового майна входить квартира та грошові вклади, при цьому дружина претендує на грошові вклади, а дочка на квартиру.

Статтею 1268 Цивільного кодексу України встановлено, що спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її. Не допускається прийняття спадщини з умовою чи із застереженням.

Ця норма означає, що спадкоємці не можуть прийняти частину спадщини, відмовившись від іншої – спадкоємці або приймають всю спадщину, або відмовляється від усієї спадщини.

В тому випадку, коли спадкоємці прийняли спадщину, вони мають право укласти між собою договір про розподіл спадкового майна, відповідно до якого, в нашому випадку, дружині перейдуть грошові внески, а дочці квартира.

Договір про розподіл спадкового майна укладається спадкоємцями до видачі свідоцтв про право на спадщину і є підставою для подальшої видачі свідоцтв відповідно до закону та укладеного договору.

Такий договір укладається у письмовій формі та потребує обов'язкового нотаріального посвідчення. В договорі має бути охоплене все майно, яке належить до складу спадщини. При цьому слід зазначити, що при укладанні договору не ураховується вартість майна, яке розподіляється між спадкоємцями – майно не обов'язково має бути рівноцінним.

При укладанні договору про розподіл спадкового майна за участю малолітніх, неповнолітніх та недієздатних осіб, необхідно отримати дозвіл органів опіки та піклування на укладення такого договору із зазначенням переліку майна яке буде успадковувати дитина (стаття 12 Закону України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей»).

На практиці мають місце випадки, коли частина спадкового майна охоплюється заповітом, а інша частина спадкового майна розподіляється між спадкоємцями за законом. Така обставина не є перешкодою для поділу спадкового майна, не охопленого заповітом. Тобто особа, на користь якої складено заповіт, отримує заповідане майно; все інше майно буде предметом договору про розподіл спадкового майна між спадкоємцями за законом.

Укладання договору про розподіл спадкового майна можливе після визначення кола спадкоємців (тобто після закінчення строку на прийняття спадщини, встановленого статтею 1270 Цивільного кодексу України) та за наявності у справі всіх документів щодо спадкового майна.

На сьогоднішній день договір про розподіл спадкового майна набирає все більшу популярність при вирішенні питань спадкування, оскільки кожен із спадкоємців оформлює право на те майно, в якому він зацікавлений.

Реалізація права на розподіл спадкового майна між спадкоємцями запобігає проблемам, які можуть виникнути у них в подальшому при розпорядженні успадкованим майном: додаткового збору документів для відчуження, додаткових грошових витрат тощо.